

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Opvs De Iudiciis Divinis, Qvae Devs In Hoc Mvndo Exercet

Accessit index concionatorius in omnes totius anni dies Dominicos &
Festos, ab ipso Auctore confectus

Stengel, Georg

Ingolstadii, 1651

11. Dolor ex amissione diuitiarum, ab exemplis Dionysij Siracusani, Crassi,
& Ioan[n]is Conarij Equitis Poloni.

urn:nbn:de:hbz:466:1-45699

cupiditatem inesse dixit; quæ si non acquisita fuerint, vexant: si erunt acquisita, solitudine & cura torquent. Amissa verò dolores etiam adferunt hand mediocres. Quæ si non amittuntur in vita, certè cum vita amittendæ sunt. Quippe cum præsentis vita pariter diuitia dissoluantur non migrant cum possessore, sed ipsos potius deserunt ante mortem. Quod & ipsum demonstrat (Paulus) dicens: Neque in incerto diuitiarum. Nihil enim tam insiduum, quam diuitia. Fugitiuus seruus est, copia diuitiarum, etsi enim innumera ipsi vincula iniicias, sic etiam cum ipsis vinculis fugit. sæpius pessulis, & foribus ipsum possidentes concluserrunt, seruatorum adhibita custodia: ille verò seruis ipsis persuadens, cum ipsis custodibus aufugit, & nihil custodia profuit. Quid hoc infidelius? Va his, qui in multitudine diuitiarum suarum sperant. Quare, dices, va ois? Quia, inquit, thesaurizat, & nescit cui congregauit ea. Labor ergo certus, & fructus incertus: sæpius inimicis laboras, & tu conficieris arumnis, & tibi quidem peccata, possessionem verò alijs hereditibus præbuit.

Doloris huius aliquot exempla libet apponere. Quo enim animo fuisse putemus Dionysium? qui cum hereditatis nomine à patre, Syracusanorum, ac penè totius Sicilia tyrannidem accepisset, maximarum opum dominus, exercituum dux, rector classium, equitatum potens, propter inopiam, litteras puerulos Corinthii docuit. Eodemq; tempore, tanta mutatione maiores natu, ne quis nimis fortuna crederet, magister ludi factus ex tyranno monuit. Quid sensisse existimemus Crassum? cui pecunia magnitudo locupletis nomen dedit? sed eidem postea inopia turpem decoctoris sugillationem iniunxit. Siquidem bonæ eius à creditoribus, quia solidum præstare non poterat, venierunt. Ira quoque amara sugillatione non caruit: quia cum egens ambularet, DIVE S ab occurrentibus salutabatur. Quod si isti dolorem presserunt, certè non pressit Ioannes Conarius Eques Polonus, nobili familia oriundus, de quo Cromerus hanc recenset historiã. Circa an. Christi 1177. imperium & gubernationem regni Polonici adiit Casimirus iuuenis adolescens lusui valde deditus, adèd quidem, ut temerè eum quouis luderet. Is ad ludendum aliquando prouocauit Equitem Polonum familia nobili, & hodieq; in eo regno præpotenti Ioannem Conarium. Assensus est regi Conarius, productaq; voluptas illa in multam noctem. Tandem utroque in somnum ruente, conuenit inter ipsos, ut

F unico

S. Chrysof.
homil. 2. ad
pop.
1. Tim. 6.

XI.
Valer. Max.
lib. 6. c. 9.

Idem ibid.

Martin. Cro-
mer lib. 6.
Chron. Pol.

42 Cap. IV. Misericordia in acquirendis, retinendis, & amittendis diuitijs,
 unico fortuna iactui, quod uterq; nummorum haberet, permitterent.
 Victoria penes regem fuit. Conarius partim iactura nummorum, par-
 tim scommate illudentis ei regis exacerbatus palma regem in faciem per-
 cussit, & noctis ac tenebrarum beneficio enasit. Mane postredie perqui-
 situs, & repertus, graui Iudicij sententia ad mortem damnatur. Sed
 rex quam primum intercessit, liberè confessus coram omnibus parū pec-
 casse Conarium, plurimum se in isto negotio. Nam primò prouocasse se
 Conarium ad ludendum; vrsisse deinde, in totam secum luderet summās;
 non quemuis in tanta nummorum iactura ira temperare posse; se dignā
 pœna esse, qui sua Maiestatis non habuerit maiorem rationem. Condo-
 nare igitur se, & plagam, & culpam Conario. Gratiā insuper ei se de-
 bere, qui vna plaga sapere eum docuerit, & à lenitate in futurum reuo-
 carit. Serio autem se hac dicere, vt Conarius certo sibi persuadeat ar-
 gumento, fore beneficium nouum. Et cum dicto afferri iussit omne au-
 rum, quod & posuerat ipse, & à Conario ex lucro acceperat; idq; alla-
 tum Conario in manus tradidit. Magna hæc regis virtus fuit, & he-
 roici pectoris exemplum; sed in Conario apparuit, quantus sit do-
 lor, pecuniam vel per ludum atque iocum amittere. Suprà osten-
 dimus in Antonio Vrceo Codro, quantam in mœstitiam, immò
 infaniam eum coniecerit, vel amissus incendio liber. Innumera
 sunt exempla, quæ docent, fluxa isthæc bona longè maiore cum
 dolore perdi, quàm labore quæri. Et subscribunt rotis cateruis
 agminatim occurrentes viri fœminæq; , lamentantes, quòd hosti-
 lis vel flamma, vel rapina eos dispoliãrit. Quibus vel hoc solatij
 potest esse, quòd iam nihil debeant ampliùs metuere, quia nihil
 possunt ampliùs amittere.

C A P V T. V.

Quanta diuitijs & vitijs inter se sit cognatio?

I. Aborem, curam, dolorem afferunt opes, vt dixi, non
 tamen ex se, sed eorum culpâ, qui laborant, curant, aut
 dolent. At vnumquodq; non hominum, sed rerum pondere
 indicandum est; ait S. Hieronymus, nec diuiti obsunt opes, si bene v-
 tatur, nec pauperem egestas commendabiliorem facit. Et D. Augusti-
 nus: Vt non eritis, non pecuniam in diuite, sed auaritiã condemnari:
 aduertite, quod dico. Respicias in illum diuitem stantem iuxta te: & for-
 tis in 112

S. Hieronym.
 ep. ad Salui-
 an.
 S. August. in
 Plat. 51.